

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LIPTOVSKÁ LÚŽNA NA ROKY 2016 – 2020

Verzia 1.1 s predĺženou platnosťou do roku 2022

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Lúžna na roky 2016 – 2020

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) obce Liptovská Lúžna na roky 2016-2020 verzia 1.1
Územné vymedzenie:	Obec Liptovská Lúžna
Kód kat. územia:	832413
Územný plán obce schválený áno/nie:	nie
Dátum schválenia PHSR:	PHSR obce Liptovská Lúžna na obdobie 2016-2020 verzia 1.1 schválený uznesením Obecného zastupiteľstva v Liptovskej Lúžnej č. 7/2021 dňa 24.02.2021
Dátum platnosti:	do 31.12.2022
Verzia:	1.1
Dátum spracovania:	2015,2021
Spracovateľ:	OZ Partnerstvo pre MAS Dolný Liptov, Obec Liptovská Lúžna

Obsah

Úvod.....	5
Časť 1 - Analytická časť	6
Časť 1.A - Analýza vnútorného prostredia	6
Demografický potenciál	6
Ekonomický rozvoj	7
Samospráva.....	9
Vzdelávanie	11
Kultúra.....	11
Šport.....	12
Voľný čas	13
Seniori	13
Rodičia s deťmi.....	13
Sociálne služby	14
Bývanie.....	14
Zdravotníctvo	15
Životné prostredie.....	15
Dopravná infraštruktúra	16
Technická infraštruktúra	17
Informačná infraštruktúra.....	17
Matica vplyvu.....	18
Časť 1.B - Analýza vonkajšieho prostredia	19
STEEP analýza.....	19
Analýza konkurencie	20
Časť 1.C - Zhodnotenie súčasného stavu územia.....	21
Vízia a posúdenie súčasného stavu.....	21
Vízia obce Liptovská Lúžna	21
Analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození	21
Zhodnotenie hlavných disparít a faktorov rozvoja	22
Časť 2 - Strategická časť	24
Časť 3 – Programová časť.....	25

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Lúžna na roky 2016 – 2020

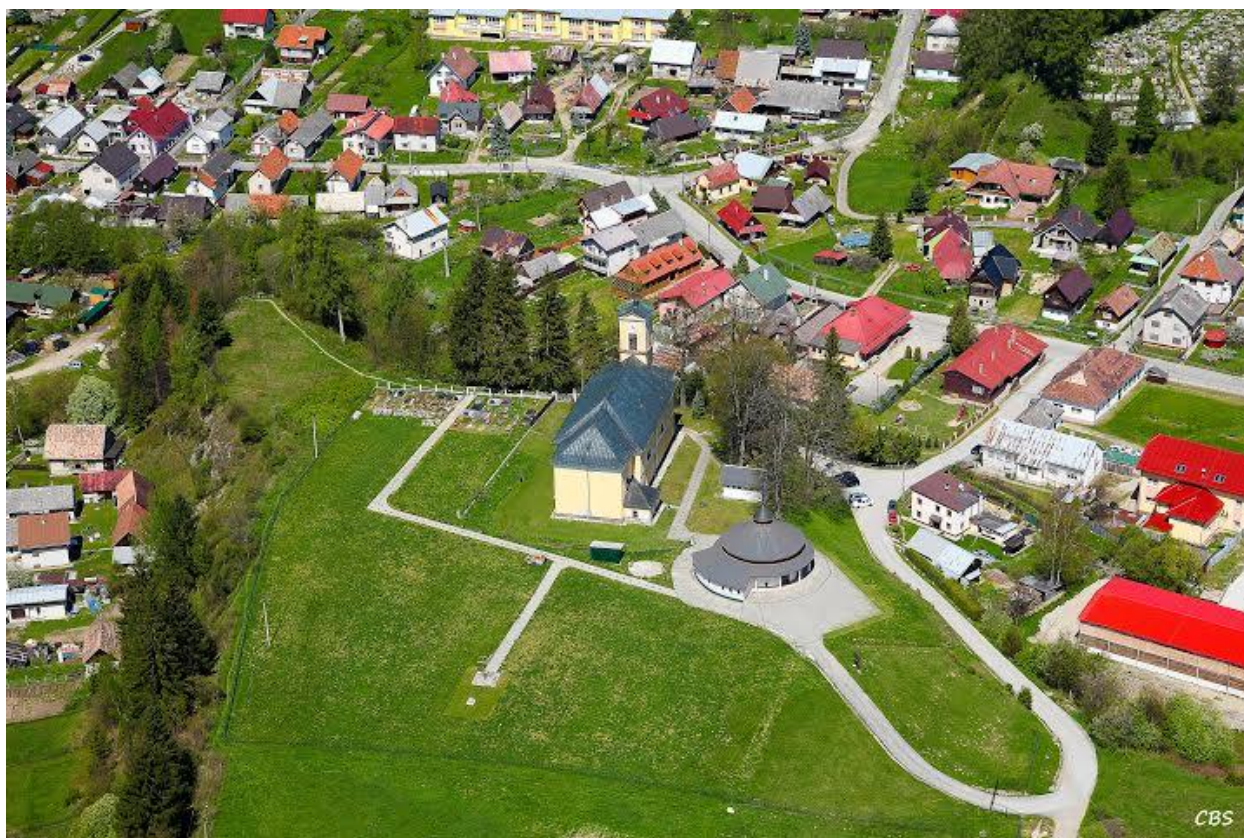
Súlad cieľov Programu rozvoja obce Liptovská Lúžna s cieľmi SR a Žilinského kraja.....	33
Časť 4 - REALIZAČNÁ ČASŤ	36
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR.....	36
Komunikačná stratégia	36
Systém monitorovania a hodnotenia.....	37
Akčný plán na rok 2016.....	38
Časť 5 - FINANČNÁ ČASŤ	40
Možnosti financovania	40
Indikatívny finančný plán	40
Prehľad plánu viaczdrojového financovania	41
Príloha 1	42
Ex-post hodnotenie realizácie PHSR za minulé obdobie.....	42
Problémové analýzy obce	45

Úvod

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (skrátene PHSR alebo Program rozvoja obce) je strednodobý strategický dokument, ktorý určuje komplexnú predstavu o budúcnosti rozvoja obce. Bol spracovaný na základe zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z.z. Garantom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je obecná samospráva, užívateľmi programu sú všetci občania, podnikatelia, súčasné a budúce inštitúcie v obci.

Realizácia Programu rozvoja obce je podmienkou zlepšenia kvality života obyvateľov obce, ktorí tu nie sú postavení do pasívnej úlohy, ale aj ako partneri.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sa tvoril v roku 2015. Na identifikovaní vízie, slabých a silných stránok, príležitostí a ohrození obce, posúdení vplyvu inštitúcií v obci, analýze konkurencie pracovala obecná skupina počas troch workshopov pod vedením spracovateľa PHSR – OZ Partnerstvo pre MAS Dolný Liptov. Výsledkom je programový dokument, ktorý sa opiera o potenciál obce, jej aktuálne potreby a možnosti.

Časť 1 - Analytická časť

Časť 1.A - Analýza vnútorného prostredia

Demografický potenciál

Počet obyvateľov v obci sa od roku 2006 do roku 2014 znížil o 82. Znižoval sa temer každý rok, a to kvôli prirodzenému úbytku, ako aj úbytku sťahovaním (Tab. 1-4).

Tab. 1 Počet obyvateľov v rr. 2006 - 2014

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyv.	2933	2920	2895	2896	2901	2898	2882	2859	2851

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tab. 2 Prirodzený prírastok / úbytok obyvateľstva v rr. 2006 - 2014

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet živonarodených detí	33	27	19	36	26	30	26	18	23
Počet zomretých	40	39	40	34	26	39	36	39	34
Prirodzený prírastok	-7	-12	-21	2	0	-9	-10	-21	-11

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tab. 3 Migrácia obyvateľstva - prírastok (úbytok) obyvateľstva v rr. 2006 - 2014

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Prišťahovalí	19	25	23	18	25	30	17	25	29
Vystáhovalí	34	26	27	19	20	35	23	27	26
Prírastok (úbytok) sťahovaním	-15	-1	-4	-1	5	-5	-6	-2	3

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tab. 4 Celkový prírastok (úbytok) obyvateľstva v rr. 2006 - 2014

Ukazov./rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Prirodzený prírastok	-7	-12	-21	2	0	-9	-10	-21	-11
Migrácia	-15	-1	-4	-1	5	-5	-6	-2	3
Celkový prírastok	-22	-13	-25	1	5	-14	-16	-23	-8

Zdroj: Štatistický úrad SR

Ekonomický rozvoj

Zamestnanosť a podnikanie

Súčasní obyvatelia obce Liptovská Lúžna sa niekedy nie najľahšie prispôsobujú novým trhovým podmienkam v oblasti podnikania — a to najmä z nedostatku financií, nižšej kúpnej sily, prípadne nezamestnanosti. V neposlednej miere niekedy proti rozvoju podnikania hovorí i fakt, že obec je v blízkosti miest ako sú Ružomberok a Banská Bystrica, kde už existujú konkurencieschopné podniky.

V obci v súčasnosti existujú nasledovné podnikateľské aktivity:

- 12 predajní potravín a rozličného tovaru, majitelia sú fyzické osoby,
- 3 pohostinstvá — majiteľmi sú tiež fyzické osoby,
- výroba syrových korbáčikov,
- Urbariát pozemkové spoločenstvo — ťažba dreva,
- Komposesorát — pozemkové spoločenstvo — ťažba dreva,
- Svojpomocné podielnicke družstvo „Lúžňan“- chov oviec a výroba syra,
- Mäsovýroba združenie – fyzická osoba: spracovanie mäsa a mäsových výrobkov,
- kaderníctvo – jedna prevádzka,
- stolárstvo - štyri prevádzky,
- murárstvo,
- 2 penzióny - Obecný penzión, penzión Baltazár.

Svojpomocné poľnohospodárske družstvo podielnikov

Činnosť družstva: chov oviec, výroba a predaj ovčieho syra. Družstvo chová 800 ks dojných oviec a 180 ks jariek. Ovce sa pasú na dvoch salašoch v katastri Obce Liptovská Lúžna od začiatku mája do konca októbra. Jeden salaš je migrujúci, druhý stabilný na Meandroch Lúžňanky pod úpäťm Prašivej. Mlieko zo salašov sa zväža do mliekarny kde sa vyrába ovčí syr a výrobky z neho a tiež žinčica. Tieto si môžete zakúpiť priamo v mliekarni. Na salaši – si môžete pozrieť ručné dojenia oviec.

Pozemkové spoločenstvá:

- Komposesorát,
- Urbariát,
- Bartková - pozemkové spoločenstvo Liptovská Lúžna.

Tab. 5 Právnické osoby pôsobiace v obci a v okrese Ružomberok

Názov územia	Organizácie zamerané na tvorbu zisku							Neziskové organizácie spolu
	spolu	z toho						
		akciové spoločnosti	spoločnosti s ručením obmedz.	družstvá	štátne podniky	obecné podniky	ostat. ziskovo orient. jednotky	
Okres Ružomberok	1 058	45	937	16	-	x	38	528
Liptovská Lúžna	14	-	9	2	-	x	3	10

Zdroj: Štatistický úrad SR (MOŠ 2012)

Tab. 6 Fyzické osoby pôsobiace v obci a v okrese Ružomberok

Názov územia	Fyzické osoby spolu	v tom		
		živnostníci	slobodné povolania	súkromne hospodáriaci roľníci
Okres Ružomberok	3 926			
Liptovská Lúžna	223	217	4	2

Zdroj: Štatistický úrad SR (MOŠ 2012)

Trend vzniku a zániku organizácií od roku 1990

Zdroj: <http://naseobce.sk/mesta-a-obce/2624-liptovska-luzna/firmy-a-organizacie>

Počet všetkých organizácií: 712.

Počet aktívnych organizácií: 321.

Nezamestnanosť

Vývoj nezamestnanosti v obci sa po zvýšení medzi rokmi 2011 a 2013 o 65 osôb nasledujúci rok 2014 znížil o 28 osôb.

Tab. 7 Evidovaní uchádzači o zamestnanie

Rok	2011	2012	2013	2014
Muži	113	133	163	134
Ženy	94	99	109	110
Spolu	207	232	272	244

Zdroj: Štatistický úrad SR

Samospráva

Starosta: Ing. Albín Husarčík.

Zástupca starostu: Kamil Weiss.

Prednosta: Bc. Pavol Husarčík.

Hlavný kontrolór: Ing. Simona Martošová.

Obecná rada: Kamil Weiss , Marta Fongusová, Mgr. Miroslava Stašová.

Obecné zastupiteľstvo tvorí 9 poslancov:

- Mgr. Miroslava Stašová,
- Ján Švanda,
- Ing. Peter Veselovský,
- Marta Fongusová,
- Mgr. Martin Mihálik,
- Peter Veselovský
- Anna Mydliarová,
- Marek Bystričan,
- Kamil Weiss.

Komisie obecného zastupiteľstva:

- Komisia životného prostredia, výstavby, stavebného a verejného poriadku,
- Komisia finančná,
- Komisia sociálno-zdravotná,
- Komisia kultúrno-školská a športová,
- Komisia na ochranu verejného záujmu.

Počet pracovníkov úradu: 5.

Obecný rozpočet bol v rokoch 2012 a 2014 vyrovnaný a v r. 2013 s kladným hospodárskym výsledkom. Kapitálové výdavky tvorili v rr. 2012-2014 cca pätinu až temer tretinu celkových výdavkov, aj vďaka vonkajším zdrojom.

Tab. 8 Obecný rozpočet v rr. 2012 – 2016 v €

	2012 skutočnosť	2013 skutočnosť	2014 skutočnosť	2015 plán	2016 plán	2017 plán
Príjmy	1 316 838,00	1 202 414,65	1 627 450,35	1 488 832,00	1 257 566,73	1 276 430,23
Výdavky	1 316 838,00	1 198 101,13	1 627 450,35	1 488 832,00	1 257 566,73	1 276 430,23
z toho kapitálové výdavky	335 000	244 078,76	552 519,71	374 296,40	132 555,35	134 543,68
Podiel kapitálových výdavkov na celkových výdavkoch v %	25,4	20,4	34	25,1	10,5	10,5

Počet podaných projektov za posledných 5 rokov – 5.

Počet realizovaných projektov za posledných 5 rokov: 5 - počet v sume 3 326 469, 00 €.

V súčasnosti sa realizuje projekt Rekonštrukcia verejného osvetlenia obce Liptovská Lúžna, v rámci ktorého sa vymení 98 ks svietidiel, čím dôjde k ročnej úspore elektrickej energie 180,79 GJ.

Partnerské obce: Lužná u Vsetína, Lužná u Rakovníka.

Občianske združenia:

- FITNESS CLUB Oddiel kulturistiky,
- Obecný futbalový klub Liptovská Lúžna,
- Podpora rozvoja Liptovskej Lúžnej,
- Športový Klub Cyklistiky Liptovská Lúžna,
- Telovýchovná jednota PARTIZÁN Liptovská Lúžna,
- Združenie chovateľov kôz Lúžna v Liptovskej Lúžnej,
- Združenie chovateľov oviec Lúžan v Liptovskej Lúžnej,
- Hokejbalový klub SERAFINS EAGLES o.z,
- Rodičovské združenie pri ZŠ s MŠ v Liptovskej Lúžnej,
- ZO Jednoty dôchodcov v Liptovskej Lúžnej.

Miestny spolok Slovenského červeného kríža Liptovská Lúžna má 140 členov.

V obci nie sú zaregistrované žiadne neziskové organizácie.

Vzdelávanie

V obci sa nachádza Základná škola s materskou školou. Budova je vo vyhovujúcom stave, zateplená, vymenené okná – po rekonštrukcii v r. 2010.

Vyučovacie jazyky: anglický, nemecký, ruský.

Záujmová činnosť: jazykové, počítačové, tanečné, folklórne, literárno-dramatické, športové, spevácke, biblické krúžky.

V škole pôsobí Školský klub detí a Školská jedáleň.

Škola vydáva časopis Školské hlasy.

Počet žiakov v materskej škole od roku 2005 do roku 2008 klesal, po roku 2010 mierne stúpa.

Tab. 9 Počet žiakov v materskej škole v rr. 2005 - 2014

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet žiakov	61	55	52	47	48	50	57	55	52	56

Zdroj: Štatistický úrad SR

Počet žiakov v základnej škole od roku 2005 postupne klesá, do roku 2014 klesol o 124 žiakov.

Tab. 10 Počet žiakov v základnej škole (roč. 1.-9.) v rr. 2005 - 2014

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet žiakov	336	303	291	277	258	256	244	243	230	212

Zdroj: Štatistický úrad SR

V obci pôsobí Súkromná umelecká škola v odboroch: literárno-dramatický, výtvarný, hra na hudobný nástroj, tanečný.

Kultúra

Kultúrne zariadenia v obci:

- knižnica, kultúrny dom – dobrý stav,
- tanečná sála, kinosála, obecný úrad – po rekonštrukcii 2012.

Umelecké skupiny:

- Dychová hudba Lúžňanka,
- Folklórna skupina Lúžňan,
- Detský folklórny súbor Lúžňanček,
- Spevácka skupina JDS v Liptovskej Lúžnej.

V obci sa konajú pravidelne počas celého roka tematické slávnosti prepojené na ľudové tradície.

Kultúrne podujatia organizované obcou – 3/rok.

Tab. 11 Prehľad najvýznamnejších pravidelných kultúrnych podujatí v obci

Názov kultúrneho podujatia	Organizátor	Mesiac
Hasičský ples	DHZ	Január
Veľký detský karneval	Rodičovské združenie	Január
Dychovkársky ples	DH Lúžňanka	Február
Fašiangová bursa	DH Lúžňanka, FS Lúžňan	Február
Vítanie detí	Obec	Apríl
Lúžňanský barytón	DH Lúžňanka	Jún
Medzinárodné majstrovstvá SR v strihaní oviec	ZCHOK, SPDP Lúžňan	Júl
Vianočné trhy	Farský úrad, DH Lúžňanka , obec + ostatné zložky v obci	December
Posedenie dôchodcov	Obec	Príležitostne

Pôvodná obecná architektúra je zachovaná už len vo veľmi malom počte.

Kultúrne pamiatky

- NKP Pamätník padlým v SNP, 1975, dobrý stav,
- NKP Maloroľnícky ľudový dom, zač. 20 st., ľudová pamiatka, bez využitia, narušený stav,
- NKP Zrubový ľudový dom, 1882, ľudová pamiatka – súkromný bytový fond, dobrý stav,
- NKP Zrubový ľudový dom, 1787, ľudová pamiatka – zariadenie individuálnej rekreácie, dobrý stav,
- Kostol Najsvätejšej Trojice, 1848, dobrý stav.

V r. 2004 bola vydaná publikácia Liptovská Lúžna - história obce, ktorá zachytáva vznik a históriu obce Liptovská Lúžna.

Zachované remeslá:

- výroba ručne tkaných kobercov,
- salašníctvo — chov oviec.

Šport

Športové zariadenia v obci:

- telocvičňa ZŠ – stav dobrý – kolaudácia 2014,
- viacúčelové ihrisko – vybudované v r.2008,
- futbalové ihrisko – rekonštrukcia v r. 2008,
- basketbalové ihrisko – rozšírenie v r. 2008,
- hasičská zbrojnica – po rekonštrukcii 2010,
- detské ihrisko – rekonštrukcia v r. 2014,
- lyžiarsky vlek – rekonštrukcia v r. 2014,
- tenisový kurt,
- hokejbalové ihrisko.

Združenia pôsobiace v športe:

- Športový klub cyklistiky Liptovská Lúžna,
- Obecný futbalový klub Liptovská Lúžna,
- TJ Partizán Liptovská Lúžna:
 - turistika,
 - kulturistický fitness oddiel,
 - lyžiarsky oddiel,
- DHZ Liptovská Lúžna.
- Hokejbalový klub SERAFINS EAGLES o.z

Športové podujatia organizované obcou - 1/rok.

Tab. 12 Prehľad najvýznamnejších pravidelných športových podujatí v obci

Názov športového podujatia	Organizátor	Mesiac
Sánkárske preteky o cenu Prievalca	KST L. Lúžna	Január
Cena Veľkej Chohule	TJ Partizán L. Lúžna	Február
Skialpinistický pretek L. Lúžná	TJ Partizán L. Lúžna	Marec
Nízkotatranská MTB Tour	ŠKC L. Lúžna	Jún
Turnaj priateľstva	OFK L. Lúžna	Júl

Voľný čas

Obec sa rozprestiera južne od legendárneho Salatína, priamo pod hrebeňom Nízkych Tatier pod Prašivou, v kotline vytvorenej potokom Lužanka.

V Liptovskej Lúžnej sa nachádzajú Meandre Lúžňaky — Krutá voda, medokýš Kubo.

Turistické trasy: Liptovská Lúžna — Salatín, Liptovská Lúžna — sedlo pod Skalkou - hlavný hrebeň Nízkych Tatier.

Možnosti cykloturistiky, lyžovania - lyžiarsky vlek. Bežecké lyžovanie, jazda na saniach a na koči. Zber lesných plodov — čučoriedky, brusnice, huby,

Seniori

V obci sa organizujú posedenia pre dôchodcov.

Rodičia s deťmi

Obecná turistická ubytovňa Salatín – kapacita 46 miest. Vhodné aj pre školu v prírode. Pri ubytovni sa nachádzajú ihriská: futbalové, basketbalové, hokejbalové, v zime hokejové, viacúčelové s umelou trávou, tenisový kurt, lyžiarsky vlek. Možnosť sánkovania vyše obce po vyplúženej ceste - dĺžka trate 3 km.

Sociálne služby

V Liptovskej Osade sa nachádza zariadenie opatrovateľskej služby „Nádej“ s lôžkovou časťou a kapacitou 15 lôžok. Zariadenie je situované ako charitatívna stavba vedľa kostola v centre obce. Zariadenie slúži okrem vlastnej obce aj pre spádovú oblasť Liptovská Lúžna a Liptovské Revúce.

V obci pôsobí Zväz postihnutých civilizačnými chorobami v SR, základná organizácia Liptovská Lúžna.

Bývanie

Bytová infraštruktúra:

- 24 obecných bytových jednotiek Liptovská Lúžna (z roku 2001),
- 6 bytových jednotiek v osobnom vlastníctve,
- 8 bytových jednotiek s časti v osobnom vlastníctve a s časti majetkom obce.

Tab. 13 Bytový fond podľa veku budovy v obci

Bytový fond podľa veku budovy v Liptovskej Lúžnej (počet bytov)		
Obdobie výstavby	Byty podľa typu budovy spolu	%
Do 1919	32	2,72
1920-1945	81	6,88
1946-1970	349	29,98
1971-1980	145	12,32
1981-1990	94	7,99
1991-2001	63	5,35
2002-2015	19	1,61
Nezistené	381	32,73
Spolu	1 164	100%

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov – Štatistický úrad SR

V obci sa nachádza 345 neobývaných bytov, čo tvorí 30% všetkých bytových jednotiek (Tab. 14).

Tab. 14 Obývanosť bytov v obci

Obývanosť bytov (Spolu)	Obývané byty	Neobývané byty	Nezistené
1164	814	345	5

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov – Štatistický úrad SR

Tab. 15 Prehľad o zariadeniach občianskej vybavenosti v obci

Zariadenia občianskej vybavenosti	Áno/Nie
Predajne potravinárskeho tovaru	Áno
Predajne zmiešaného tovaru	nie
Predajne nepotravinárskeho tovaru	Áno
Strediská služieb	Nie
Pohostinské odbytové stredisko	Áno

Turistická ubytovňa	Áno
Knižnica	Áno
Bankomat	Nie
Kostoly	Áno
Pošta	Áno
Domy smútku	Áno
Cintorín, urnové háje, rozptylové lúčky	Áno

Zdroj: Obecny úrad

Zdravotníctvo

V obci sa nachádza jedna ambulancia praktického lekára pre dospelých a jedna pre deti (Tab. 16).

Tab. 16 Počet ambulancií v obci

Ambulancie	Počet zariadení
Liečebne, domy ošet.starost., hospice, zar.biomed.výskumu	0
Lekárne a vŕdajne liekov	0
Samostatné ambulancie praktického lekára pre dospelých	1
Samostatné ambulancie praktického lekára pre deti	1
Samostatné ambulancie praktického lekára stomatólóga	0
Samostatné ambulancie praktického lekára gyneológa	0
Samostatné ambulancie lekára špecialistu	0
Rýchla zdravotnícka pomoc	0

Zdroj: Štatistický úrad SR

Životné prostredie

Klíma

Územie obce patrí do klimaticky mierne chladnej oblasti. Najteplejším mesiacom v roku je júl, s priemernými teplotami 12-16°C a najchladnejším je január s teplotami v priemere 4-6°C. Obec leží v peknom atraktívnom prostredí, obkolesená zachovalou prírodou. Územie celej obce má horský charakter, v blízkosti sa nachádzajú Národné parky Nízke Tatry a Veľká Fatra.

Komunálny odpad

Množstvo komunálneho odpadu ročne – 427 ton.

V obci sa nenachádza skládka, zberný dvor, ani kompostáreň.

Množstvo triedeného odpadu sa v posledných troch rokoch zvyšoval, a to vďaka zvýšeniu množstva vytriedeného skla, plastu, elektroodpadu a pneumatík. Množstvo vytriedeného papiera kleslo o 3 tony, množstvo kovu o 1 tonu a textilu o 3 tony.

Tab. 17 Zložky triedeného odpadu v rr. 2012-2014 v tonách

	2012	2013	2014
Papier	15	13	12
Sklo	47	50	51
Plast	11	13	14
Kov	5	4	4
Elektroodpad	3	5	5
Textil	5	4	2
Pneumatiky	1	2	2

Počet likvidovaných čiernych skládok ročne, za posledných 5 rokov – 1.

Obec nemá parky.

Tab. 18 Pozemky v obci

Druh pozemku	Výmera m ²
Poľnohospodárska pôda	16 315 654
Orná pôda	1 107 299
Chmeľnica	0
Vinica	0
Záhrada	220 793
Ovocný sad	0
Trvalý trávnatý porast	14 987 562
Nepoľnohospodárska pôda	38 346 801
Lesný pozemok	37 099 129
Vodná plocha	112 391
Zastavaná plocha a nádvorie	1 028 998
Ostatná plocha	106 283
Celková výmera	54 662 455

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov – Štatistický úrad SR

Dopravná infraštruktúra

Miestne komunikácie sú v dĺžke 33 km, z toho sú všetky bezprašné.

Asi 3 km od obce Liptovská Lúžna sa nachádza obec Liptovská Osada. Sú spojené cestou III. triedy a je tu možné napojenie sa na cestu medzinárodného významu E77 (I/59) Banská Bystrica – Ružomberok. Miestne komunikácie potrebujú rekonštrukciu.

Z obce Liptovská Lúžna je možné cestné spojenie aj s obcou Partizánska Ľupča – túto cestnú komunikáciu však treba zrekonštruovať (hlavne časť, ktorá už nie je v katastri obce). Toto cestné spojenie zabezpečuje najbližšie spojenie obce a mesta Liptovský Mikuláš.

Železničná doprava nie je.

Cyklistická doprava – nie sú cyklochodníky.

Pešia doprava – v obci chýbajú chodníky.

Statická doprava – potrebná rekonštrukcia autobusových zastávok.

Technická infraštruktúra

Zabezpečenie pitnej vody, verejný vodovod – obecný vodovod a skupinové vodovody.

Kanalizácia je v obci vybudovaná – verejná kanalizačná sieť je pripojená na ČOV.

Výstavba kanalizácie bola ukončená v roku 2012.

Plynofikácia obce sa neuskutočnila. Na vykurovanie sú v obci používané väčšinou tuhé palivá, vykurovanie elektrickou energiou je využívané len minimálne, na ohrev teplej vody je naopak viac využívaná elektrická energia.

V r. 2011 boli vybudované nové kotolne na vykurovanie biomasou v budovách obecného úradu, základnej školy, materskej školy.

Obec je elektrifikovaná.

Informačná infraštruktúra

V obci je možnosť pripojiť sa na internet.

Obecný drôtový rozhlas – potrebná rekonštrukcia.

Internetová stránka – www.liptovskluzna.sk.

Občasník Lúžňanský hlásnik je uverejňovaný aj na internete.

Matica vplyvu

Maticu vplyvu spracovala pracovná skupina obce na 3. workshope. Maticu vplyvu rozdeľuje inštitúcie v obci podľa ich vplyvu a právomocí vo vzťahu k realizácii PHSR. Zaujímali nás najmä tie inštitúcie, ktoré majú vysokú mieru právomocí alebo vplyvu. Tieto by sa pri realizácii PHSR mali stať partnermi, alebo samotnými realizátormi jednotlivých aktivít. Výsledky získané v tejto matici sú zohľadnené pri akčnom plánovaní.

Tab. 19 Matica vplyvu inštitúcií na realizáciu PHSR

		Miera právomocí	
		Vysoká	Nízka
Miera vplyvu	Vysoká	Obec	Farský úrad DHZ
	Nízka	-	OFK (futbalisti)

Časť 1.B - Analýza vonkajšieho prostredia

STEEP analýza

Súčasťou analýzy vonkajšieho prostredia je tzv. analýza STEEP faktorov, ktorá sleduje vplyv faktorov v sociálnej, technologickej, ekonomickej, environmentálnej a politickej oblasti. Sú to faktory, ktoré pôsobia na širšej ako obecnej úrovni, pričom majú vplyv na ďalší rozvoj obce. Súhrn vonkajších faktorov v metodike STEEP analýzy uvádza nasledujúca tabuľka.

Tab. 20 STEEP analýza - vplyv sociálnych, technologických, ekonomických, ekologických a politických faktorov vonkajšieho prostredia na rozvoj obce

SOCIÁLNO-KULTÚRNE	TECHNOLOGICKÉ	EKONOMICKÉ	ENVIROMENTÁLNE	POLITICKO-PRÁVNE
Starnutie populácie	Rýchly vývoj techniky a technológií	Dopady ekonomickej krízy	Priemysel je zdrojom znečistenia životného prostredia v celosvetovom meradle	Európske štrukturálne fondy na roky 2014-2020
Migrácia obyvateľov za štúdiom a prácou do zahraničia	Zlepšuje sa prístup k informáciám, komunikačné možnosti medzi ľuďmi a inštitúciami sa menia, rozvíja sa spolupráca na diaľku	Zmena podielu na výnose dane z príjmov fyzických osôb na 68,5 % pre samosprávy s prognózou na úroveň 70,3 %	Zmena klímy - celkové oteplenie, extrémne zrážky, veterné smršte, extrémne teplé letné obdobia	Zhoršovanie podnikateľského prostredia v SR
Rýchle životné tempo, viac stresu	Deti a mládež častejšie trávia voľný čas pri počítači ako pri hrách s vrstovníkmi	Medziročný nárast HDP na 1 obyvateľa	Narastá environmentálne povedomie občanov	Vymožiteľnosť práva – nedôvera občanov a podnikateľov
Uzatváranie sa do seba, do svojich rodín a domovov	Technika umožňuje nové možnosti prezentácie a marketingu	Priaznivý vývoj referenčných úrokových sadzieb Euribor		Nárast štátnej byrokracie
Pasívne trávenie voľného času v niektorých rodinách	Narastá individuálne zabezpečenie ciest do zahraničia pomocou internetu	Počet návštevníkov Slovenska sa znižuje .		Najvyššiu dôveru medzi občanmi majú spomedzi inštitúcií mimovládne organizácie (40 % občanov)

Rozvoj komunitných aktivít a účasti občanov na verejnom živote	Nárast využívania sociálnych sietí			Štátna sociálna politika pre sociálne ohrozené skupiny
	Technológie poskytujú možnosť šetrenia prírodnými zdrojmi			

Zdroj: Vlastné spracovanie

Analýza konkurencie

Obecná pracovná skupina na 3. workshope pomenovala konkurenčné nevýhody svojej obce v troch oblastiach: rast počtu obyvateľov a ich spokojnosť so životom v obci, rast počtu turistov a ponuka obce pre cestovný ruch, rast zamestnanosti a podnikania v obci.

1. oblasť - rast počtu obyvateľov a ich spokojnosť

- oproti konkurencii sa ťažšie vybavujú pozemky na stavbu rodinných domov,
- slabá infraštruktúra v obci,

2. oblasť - rast počtu turistov a ponuka pre cestovný ruch

- vo večerných hodinách v obci nie sú k dispozícii reštaurácie – slabá možnosť stravovania, preto turisti odchádzajú do Liptovskej Osady,

3. oblasť - rast zamestnanosti a podnikania

- občania sú nútení dochádzať ďaleko od obce za prácou, obec je situovaná ďaleko od mesta.

Časť 1.C - Zhodnotenie súčasného stavu územia

Vízia a posúdenie súčasného stavu

Vízia a posúdenie súčasného stavu v obci pomocou analýzy silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození boli pripravené na 1. workshope obcí dolného Liptova, organizovanom spracovateľom Programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja týchto obcí, Občianskym združením Partnerstvo pre MAS Dolný Liptov.

Vízia obce Liptovská Lúžna

Vízia obce je vyjadrením želania, aká bude naša obec o 10 rokov. Vízia by mala byť všeobecná a stručná, vystihujúca ideálny stav. Na druhej strane by mala byť špecifická, vyjadrujúca reálne možnosti obce.

Vízia obce Liptovská Lúžna do roku 2025

Želáme si, aby v roku 2025 bola obec Liptovská Lúžna:

- pekná a upravená,
- s rozvinutými službami pre obyvateľov aj turistov,
- kultúrna, rozvíjajúca tradície,
- s úctou k majetku a majetkovo vysporiadaná.

Analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození

Analýza silných, slabých stránok, príležitostí a ohrození (analýza SWOT) pomenúva hlavné charakteristiky vnútorného prostredia (silné a slabé stránky) a vonkajšieho prostredia (príležitosti a ohrozenia) obce.

Silnými stránkami sú pozitíva, ktoré sú v obci, všetko to, na čo sme v obci hrdí, čo by sme ukázali návštevníkom. O silné stránky sa budeme môcť oprieť pri naplňaní vízie.

Slabými stránkami sú negatíva, ktoré sú v obci, všetko to, čo nám celkom nefunguje tak, ako by sme chceli, na čo nie sme hrdí. Je však potrebné, aby sme pomenovali aj tieto stránky, aby sme ich mohli zlepšiť a tak naplniť víziu.

Príležitosťami a ohrozeniami sú všetky rozhodnutia a trendy, ktoré pôsobia vo vonkajšom prostredí, teda mimo obce - v regióne, v kraji, na Slovensku, v EÚ, vo svete. Môžu to byť spoločenské trendy, politické rozhodnutia, legislatíva, smery vývoja techniky a technológií, environmentálne, ekonomické vplyvy apod. Príležitosťami sú tie vonkajšie vplyvy, ktoré budeme môcť využiť v prospech rozvoja obce, pre naplnenie vízie. Ohrozeniami sú zasa tie vonkajšie vplyvy, ktoré na rozvoj obce a naplňanie vízie budú pôsobiť negatívne.

Tab. 21 Analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození obce Liptovská Lúžna

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Kultúrne tradície: folklór, dychovka - Cyklotrasa - Ovčiarstvo - Prírodné bohatstvo (huby, čučoriedky) - Možnosti športu a turistiky 	<ul style="list-style-type: none"> - Nízka zamestnanosť a málo pracovných príležitostí priamo v obci - Majetkovo nevysporiadané pozemky a stavby, miestne komunikácie - Chýbajúce zariadenie pre starších ľudí - Farmy
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - Fondy EÚ + iné fondy - Zahraniční investori - Spolupráca s inými obcami - Liptov ako značka - Dobudovanie diaľnice - Vysokorýchlostná železnica - Cezhraničná spolupráca - Ochrana životného prostredia 	<ul style="list-style-type: none"> - Poloha obce je ďaleko od mesta (dochádzanie za prácou) - Legislatíva - Zdĺhavé vybavovanie na úradoch - Pokles eura/posilnenie meny - Zmena klímy - Vysoká spotreba umelých obalov je záťaž - Znečisťovanie prostredia - Cestná doprava nie je plynulá - Migrácia z regiónu - Nízka pôrodnosť - Nezamestnanosť - Byrokracia - Predlžovanie veku odchodu do dôchodku - Chorobnosť, epidémie - Prírodné katastrofy, vojenský konflikt

Zhodnotenie hlavných disparít a faktorov rozvoja

Disparity identifikujú hlavné prekážky v rozvoji obce smerom k naplneniu vízie. Zdrojom pre určenie disparít je porovnanie slabých stránok a ohrození.

Faktory rozvoja sú charakteristiky obce alebo vonkajšieho prostredia, ktoré budú podporovať ďalší rozvoj obce smerom k naplneniu vízie. Zdrojom pre určenie faktorov rozvoja je porovnanie silných stránok a príležitostí.

Disparity

- Nízka zamestnanosť a málo pracovných príležitostí brzdia rozvoj obce.
- Majetkovo nevysporiadané pozemky a stavby brzdia výstavbu a rozvoj obce.
- Chýbajúce zariadenie pre starších ľudí znižuje kvalitu života osamelých starších obyvateľov obce.

Faktory rozvoja

- Kultúrne tradície: folklór, dychovka dávajú predpoklady pre ďalší rozvoj komunitného života v obci.
- Cyklotrasa, ovčiarstvo, prírodné bohatstvo, možnosti športu a turistiky vytvárajú potenciál pre rozvoj cestovného ruchu spolu s využívaním značky Liptov.
- Spolupráca s inými obcami môže priniesť externé finančné zdroje a inovatívne prístupy do rozvoja obce.

Tab. 22 Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

Druh rizika	Zdroj rizika	Objekt rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravde-podobnosť
Individuálne	Nedôsledný prístup obce alebo Obecného úradu k realizácii PHSR a k získavaniu vonkajších zdrojov Nezáujem partnerov o spoluprácu na realizácii PHSR	Realizácia PHSR	Stagnácia	Nízka
Technické	Neúspešnosť v získaní financií z vonkajších zdrojov na realizáciu opatrení PHSR	Realizácia príslušných opatrení	Stagnácia	Stredná
Ekologické	Nečakane zhoršujúce sa klimatické podmienky	Nedostatočný vplyv príslušných opatrení zameraných na adaptáciu na zhoršovanie klímy	Nepriaznivé podmienky na život, poškodenie majetku	Stredná
Sociálne	Odchod obyvateľov v produktívnom veku za prácou do iných regiónov alebo krajín, nedostatok pracovných príležitostí, znižovanie kúpyschopnosti, nárast chudoby	Nedostatočný vplyv opatrení v sociálnej oblasti	Nárast sociálno-patologických javov	Vysoká
Ekonomické	Makroekonomická klíma, vplyv štátu na ekonomiku	Realizácia rozvojových projektov	Stagnácia	Vysoká

Zdroj: Vlastné spracovanie

Časť 2 - Strategická časť

Strategický plán odsúhlasila obecná pracovná skupina na 3. workshope.

Východiskami pre strategický plán boli:

- problémová analýza,
- analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození (SWOT),
- analýza súčasného stavu v obci.

Tab. 23 Strategický plán obce Liptovská Lúžna na roky 2016 - 2020

Hlavný cieľ	Ciele	Poradie cieľov	Merateľné ukazovatele
Rozvoj obce	Zníženie nezamestnanosti	1.	<i>Počet nezamestnaných v obci k 31.12. Miera nezamestnanosti v obci k 31.12.</i>
<i>Merateľný ukazovateľ: počet obyvateľov</i>	Dobudovanie občianskej a dopravnej infraštruktúry	2.	<i>Počet projektov pre dobudovanie občianskej infraštruktúry Dobudovaná občianska infraštruktúra – odhad v %. Počet projektov pre dobudovanie dopravnej infraštruktúry Dobudovaná dopravná infraštruktúra – odhad v %.</i>

Časť 3 – Programová časť

Programová časť obsahuje zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Obsahuje podrobnejšie rozpracovanie cieľov na úroveň opatrení a aktivít. Všetky súčasti tohto programu sú výsledkom návrhov a diskusií pracovnej skupiny pre tvorbu PHSR.

Cieľ 1 Zníženie nezamestnanosti

Opatrenie 1.1: Podpora rozvoja cestovného ruchu Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií (v €)	Zdroj financií
Aktivita 1.1.1: Workshop so súčasnými a potenciálnymi podnikateľmi v cestovnom ruchu o možnostiach rozvoja služieb	2016	Obec	Majitelia zariadení v obci	1000	OcÚ
<i>Zrealizovaný workshop</i> <i>Počet účastníkov na workshope</i> <i>Záver z workshopu – správa</i>					
Aktivita 1.1.2: Podpora rozšírenia reštauračných služieb – propagácia služieb	2016	Obec	Majitelia zariadení v obci	500	OcÚ
<i>Realizovaná propagačná kampaň</i>					
Aktivita 1.1.3: Podpora rozšírenia ubytovacích služieb – propagácia služieb na stránke OcÚ	2016	Obec	Majitelia zariadení v obci	500	OcÚ
<i>Realizovaná propagácia na webstránke OcÚ</i>					
Aktivita 1.1.4: Vytvorenie atrakcie pre turistov - napr. údržba meandrov, medokýša a prameňov, mliekárňa a jej produkty	2016	Obec	SPDP Lúžňan	1 000	OcÚ
<i>Počet vytvorených atrakcií</i> <i>Počet turistov – účastníkov atrakcie</i>					
Aktivita 1.1.5: Posúdiť možnosti využitia Národnej kultúrnej pamiatky Maloroľnícky ľudový dom a jej rekonštrukcie	2017	Obec	FSK Lúžňan, JDS	20 000	Min. kultúry SR

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Lúžna na roky 2016 – 2020

<i>Správa o možnostiach využitia pamiatky a jej rekonštrukcie</i>					
Aktivita 1.1.6: Posúdiť možnosť využitia 345 neobývaných bytov v obci pre rozvoj cestovného ruchu (napr. prieskum, workshop, spoločné zasadnutie Komisie OcZ a vlastníkov bytov)	2020	Obec	Vlastníci	2 000	OcÚ
<i>Závery</i>					

Opatrenie 1.2: Podpora rozvoja poľnohospodárstva Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií (v €)	Zdroj financií
Aktivita 1.2.1: Workshop so súčasnými a potenciálnymi poľnohospodármi o možnostiach rozvoja	2016	OcÚ	SPDP Lúžňan	500	OcÚ
<i>Zrealizovaný workshop Počet účastníkov workshop Závery z workshopu</i>					

Cieľ 2 Dobudovanie občianskej a dopravnej infraštruktúry

Opatrenie 2.1: Dobudovanie občianskej infraštruktúry Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií (v €)	Zdroj financií
Aktivita 2.1.1: Rekonštrukcia budovy Obecného úradu	2016	OcÚ	-	64 000	OcÚ + vonk. zdroje
<i>Rekonštruovaná budova Obecného úradu</i>					
Aktivita 2.1.2: Zateplenie obvodového pláštá telocvične	2016	OcÚ	-	177 000	OcÚ + štát
<i>Zateplený obvodový plášť telocvične</i>					
Aktivita 2.1.3: Vybudovanie kamerového systému pri vyššej škole	2016	OcÚ	-	8 000	OcÚ
<i>Vybudovaný kamerový systém</i>					
Aktivita 2.1.4: Výstavba novej zvonice na cintoríne VK	2016	OcÚ	-	5 000	OcÚ

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Lúžna na roky 2016 – 2020

<i>Postavená nová zvonica</i>					
Aktivita 2.1.5: Vybudovanie športoviska	2016-2017	OcÚ	-	7 000	EU+ŠR+ OcÚ
<i>Vybudované športovisko</i>					
Aktivita 2.1.6: Rekonštrukcia šatní pre telovýchovnú jednotu	2016 - 2017	OcÚ	TJ - OŠK	60 000	OcÚ + vonk. zdroje
<i>Rekonštruované šatne</i>					
Aktivita 2.1.7: Zberný dvor a kompostovisko s vybavením	2016 - 2018	OcÚ	-	120 000	EÚ + ŠR
<i>Vybudovaný zberný dvor a kompostovisko s vybavením</i>					
Aktivita 2.1.8: Vybudovanie zariadenia pre seniorov	2018	OcÚ	Min. výstavby, dopravy a CR	2 100 000	EU+ŠR
<i>Vybudované zariadenie pre seniorov</i>					
Aktivita 2.1.9: Zriadenie parku/oddychového miesta	2018	OcÚ	Min. ŽP	250 000	EU+ŠR
<i>Zriadenie parku/oddychového miesta</i>					
Aktivita 2.1.10: Rekonštrukcia obecného rozhlasu	2018	OcÚ	-	100 000	ŠR
<i>Zrekonštruovaný obecný rozhlas</i>					

Opatrenie 2.2: Dobudovanie dopravnej infraštruktúry Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodp. inštitúcia	Partner/i	Výška financií (v €)	Zdroj financií
Aktivita 2.2.1: Výkup pozemkov pod miestne komunikácie a výstavba mostov	2016 - 2017	OcÚ	-	10 000	OcÚ + vonk. zdroje
<i>Vykúpené pozemky, výstavba mostov</i>					
Aktivita 2.2.2: Dobudovanie chodníkov – v dĺžke 250 m	2018	OcÚ	-	100 000	OcÚ+ ŠR
<i>Dobudované chodníky v dĺžke 250 m</i>					
Aktivita 2.2.3: Rekonštrukcia miestnych komunikácií – v dĺžke 500 m	2020	OcÚ	--	100 000	OcÚ
<i>Rekonštruované miestne komunikácie v dĺžke 500 m</i>					

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Lúžna na roky 2016 – 2020

Aktivita 2.2.4: Rekonštruovať autobusové zastávky	2020	OcÚ		7 000	OcÚ
<i>Počet zrekonštruovaných autobusových zastávok</i>					
Aktivita 2.2.5: Vybudovať cyklochodníky – v dĺžke 2 km	2020	OcÚ	MsÚ Ružomberok + obec Lipt. Osada	100 000	OcÚ+ EÚ
<i>Dĺžka vybudovaných cyklochodníkov</i>					

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Lúžna na roky 2016 – 2020

Tab. 24 Ex-ante hodnotenie - plán investícií k termínu vypracovania PHSR (v tis. €)

Názov investície	Klasifikácia stavby - triedy	Rok začatia-plán	Technická príprava mesiac/rok	Cena podľa stavebného zámeru		Navrhovaný objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov			
		Rok dokončenia-plán	ÚR:	Celkom	Z toho stavebná časť	Rok	Objem fin. prostriedkov celkom	Z toho verejné investície	Štátny rozpočet	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Rozpočet EÚ
			SP:									
Rekonštrukcia Obecného úradu	1220 - Budovy pre administratívu	2015		64 000	64 000							
						2015	40 000	40 000		40 000		
		2016				2016	24 000	24 000		24 000		
Rekonštrukcia miestnych komunikácií a mostov	2112 - Miestne komunikácie	2015/2016		12 000	12 000	2015	12 000	12 000		12 000		
Zateplenie obvodového plášťa telocvične	1265 - Budovy na šport	2016		177 000	177 000	2016	177 000	177 000	40 000	11 000	126 000	

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Lúžna na roky 2016 – 2020

Výkup pozemkov pod miestne komunikácie, výstavba mostov	2141 - Mosty a nadjazdy	2016		10 000	10 000							
						2016	5 000	5 000		5 000		
		2017				2017	5 000	5 000		5 000		
Rekonštrukcia šatní pre telovýchovnú jednotu - OFK	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	2016		60 000	60 000							
						2016	30 000	30 000		30 000		
		2017				2017	30 000	30 000		30 000		
Výstavba novej zvonice na cintoríne na VK	1272 - Budovy a miesta na vykonávanie náboženských aktivít	2016	2016	5 000	5 000	2016	5 000	5 000		5 000		

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Lúžna na roky 2016 – 2020

Vybudovanie kamerového systému pri vyšnej škole	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	2016		8 000	8 000	2016	8 000	8 000	6 000	2 000		
Zberný dvor	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	2016	2016	104 000	104 000	2016	104 000	104 000		4 000	100 000	
Výstavba Domu opatrovateľskej služby	1130 - Ostatné budovy na bývanie	2016		2 100 000	2 100 000	2016	700 000	700 000		35 000		700 000
			2017			700 000	700 000		35 000		700 000	
		2018				2018	700 000	700 000		30 000		600 000

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Lúžna na roky 2016 – 2020

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Súlad cieľov Programu rozvoja obce Liptovská Lúžna s cieľmi SR a Žilinského kraja

Priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja na roky 2020-2030 pre Žilinský samosprávny kraj (ŽSK) v rámci prioritných oblastí nadväzujúce na 3 priority v stratégii Európa 2020:

Inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii

V ŽSK by mala byť napĺňaná inovačná stratégia s dôrazom na oblasti podľa schválenej Inovačnej politiky SR, a to najmä na informačné a komunikačné technológie, strojársky priemysel, dopravu a logistiku. V tejto oblasti bude potrebné dbať najmä na dobudovanie nevyhnutnej infraštruktúry, minimálne jedného spoločného vedecko-technologického inkubátora (podnikateľská sféra a vysoká škola). Významným krokom by malo byť zvýšenie absorpčnej kapacity pre externé zdroje na podporu vedy, výskumu a inovácií.

Udržateľný rast: podpora ekologického a konkurencieschopného hospodárstva, ktoré efektívne využíva zdroje

V ŽSK by mali byť podporované strategické aktivity s dôrazom na podporu malého a stredného podnikania (MSP) a vytváranie podnikateľského prostredia v sektore služieb najmä v oblasti turizmu, logistiky a IKT a takisto je potrebné sústrediť sa na podporu podnikania na vidieku.

Pre oblasť konkurencieschopnosti, rastu a podnikateľského prostredia v regióne bude potrebné nielen zvýšiť inovačnú výkonnosť, zrýchliť proces využívania IKT a informatizácie verejnej správy, dobudovať sieť podporných služieb pre podnikateľov, zlepšiť možnosti financovania MSP a cielene systematicky podporovať podnikanie v oblasti IKT, turizmu a logistiky a podnikanie na vidieku.

Podpora a rozvoj v oblasti životného prostredia v ŽSK by sa mala orientovať na zachovanie významných prírodných zdrojov a možnosť ich racionálneho využitia, na postupnú zmenu štruktúry priemyslu, služieb a poľnohospodárstva smerom k ekologickým/čistým technológiám a zmenu prístupu k tvorbe a zachovaniu krajiny a manažmentu chránených území.

Inkluzívny rast: podpora hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť

V ŽSK by mala byť podporovaná realizácia strategických aktivít s dôrazom na rozvoj rozhodujúcich priemyselných odvetví, rast sektoru služieb aj pre oblasť turizmu, logistiky a IKT. ŽSK ako jeden z mála regiónov SR sa dlhodobo snaží o systematický prístup k rozvoju ľudských zdrojov budovaním otvoreného prostredia a podporou pilotných projektov v oblasti celoživotného vzdelávania a celoživotného poradenstva v súlade s Národným programom pre učiace sa regióny. Tieto aktivity je v ďalšom období vhodné viac prepojiť a tiež bude rozhodujúce rozvíjať najmä vhodný

regionálne špecifický obsah ďalšieho vzdelávania a dôsledné monitorovanie a hodnotenie potrieb trhu práce aj s prepojením na cezhraničný trh práce a mobilitu.

V ŽSK by sa mali strategické aktivity realizovať s dôrazom na udržanie a vytváranie nových pracovných miest v rozhodujúcich priemyselných odvetviach, v sektore služieb a taktiež s ohľadom na podporu zamestnanosti vo vidieckych oblastiach. Ak predpokladáme, že medzi budúce rozhodujúce odvetvia regionálnej ekonomiky budú patriť automobilový priemysel, logistika a IKT a vo vidieckych oblastiach najmä lesné hospodárstvo, živočíšna výroba a turizmus, potom bude potrebné vytvoriť podmienky pre vytváranie nových a lepších pracovných miest v týchto odvetviach v spojení so zelenou ekonomikou.

Dlhodobou a strategicky je potrebné riešiť otázku vytvárania a udržania vhodných pracovných príležitostí najmä pre absolventov škôl a znevýhodnené skupiny obyvateľstva (vidiecke obyvateľstvo s nízkou kvalifikáciou) a podporovať nielen nové formy práce, ale aj zakladanie rodinných podnikov.

Súlad cieľov Programu rozvoja obce Liptovská Lúžna s cieľmi Národnej stratégie regionálneho rozvoja 2020-2030 a s cieľmi Programu rozvoja Žilinského samosprávneho kraja pre roky 2015-2020 je uvedený v nasledujúcich dvoch tabuľkách.

Tab. 25 Súlad Programu rozvoja obce Liptovská Lúžna s Národnou stratégiou stratégiou regionálneho rozvoja 2020/30

Ciele obce Liptovská Lúžna	Prioritné oblasti Národnej stratégie regionálneho rozvoja 2020/30		
	Inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii	Udržateľný rast: podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje	Inkluzívny rast: podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť
Cieľ 1 Zníženie nezamestnanosti			x
Cieľ 2 Dobudovanie občianskej a dopravnej infraštruktúry	x	x	x

Pozn: Súlad medzi cieľmi Programu rozvoja obce Liptovská Lúžna a prioritnými oblasťami Národnej stratégie regionálneho rozvoja je uvedený značkou „x“.

Zdroj: Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30

Tab. 26 Súlad Programu rozvoja obce Liptovská Lúžna s Programom rozvoja Žilinského samosprávneho kraja pre roky 2015 - 2020

Ciele obce Liptovská Lúžna	Strategické ciele ŽSK			
	Cieľ 1: Dobudovať kvalitné prepojenie kraja s európskymi dopravnými a komunikačnými sieťami, zlepšiť kvalitu životného prostredia a zabezpečiť udržateľnosť a efektívnosť využívania prírodných zdrojov	Cieľ 2: Zvýšiť konkurencieschopnosť ekonomiky a zlepšiť podnikateľské prostredie v kraji	Cieľ 3: Dosiahnuť vyššiu uplatniteľnosť ľudského kapitálu na trhu práce a sociálnu inklúziu všetkých znevýhodnených skupín	Cieľ 4: Rešpektovaním a rozvíjaním špecifických črt regiónov na území kraja podporovať rast ich atraktívnosti
Cieľ 1 Zníženie nezamestnanosti		x	x	
Cieľ 2 Dobudovanie občianskej a dopravnej infraštruktúry	x		x	x

Pozn: Súlad medzi cieľmi Programu rozvoja obce Liptovská Lúžna a prioritnými oblasťami Programu rozvoja Žilinského samosprávneho kraja pre roky 2015 – 2020 je uvedený značkou „x“.

Zdroj: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja na roky 2015 - 2023

Časť 4 - REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie a aktualizácie Programu rozvoja obce. Systém monitorovania a hodnotenia jeho plnenia je nastavený ustanovením merateľných ukazovateľov už v strategickej a programovej časti.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR

Garantom dokumentu je obec zastúpená starostom a najvyšším orgánom obce – obecným zastupiteľstvom. Pri samotnej realizácii PHSR sú zainteresovaní aj partneri, ktorí sa podieľajú na realizácii aktivít. Koordináciu realizácie Programu rozvoja obce bude vykonávať starosta.

Medzi hlavné úlohy obce bude patriť:

- riadiť implementáciu akčného plánu PHSR,
- realizovať projekty, ktoré prinesú pre obec želaný efekt a budú dlhodobo udržateľné,
- vyčleniť z rozpočtu obce finančné prostriedky potrebné na realizáciu navrhnutých aktivít,
- koordinovať spoluprácu s partnermi,
- pravidelne monitorovať aktivity a vyhodnocovať plnenie akčného plánu na základe stanovených merateľných ukazovateľov,
- vyhodnotiť ciele PHSR v strede a na konci obdobia,
- aktualizovať dokument podľa vzniknutej spoločenskej potreby.

PHSR je dokumentom, ktorého realizácia musí byť starostlivo sledovaná a ktorý môže byť podľa potreby dopĺňaný a upravovaný.

Komunikačná stratégia

Koordinátor PHSR pravidelne komunikuje so subjektami, ktoré sú zodpovedné za realizáciu jednotlivých aktivít v rámci príslušných cieľov.

Komunikácia o PHSR bude realizovaná s viacerými cieľovými skupinami:

- občania obce – bude potrebné priebežne informovať o výsledkoch, konzultovať plán a spôsob realizácie jednotlivých aktivít so zástupcami občanov, s občianskymi združeniami a občianskymi iniciatívami a zapájať ich do realizácie, získavať inšpirácie, podporu a vonkajšie zdroje,
- miestne médiá – informovať o procese a výsledkoch realizácie PHSR s cieľom budovať pozitívny imidž obce.

Dokument bude propagovaný na webovom sídle obce.

System monitorovania a hodnotenia

Cieľom monitorovania a hodnotenia je zostaviť komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia ciele a opatrenia navrhnuté v Programe rozvoja obce. Obec bude postupovať podľa plánu monitorovania a hodnotenia PHSR (Tab. 27).

Tab. 27 Plán monitorovania a hodnotenia PHSR obce na roky 2016-2020

Aktivita	Termín	Správa
Monitorovanie realizácie PHSR - každoročne	1.1. – 28.2., k 31.12. predchádzajúceho roka	Monitorovacia
Hodnotenie uprostred obdobia realizácie PHSR	v roku 2018	Hodnotiaca priebežná
Hodnotenie po ukončení PHSR	v roku 2021	Hodnotiaca záverečná
Mimoriadna aktualizácia a hodnotenie PHSR	podľa potreby	Mimoriadna

Výstupom procesov budú monitorovacia správa (každoročne) a hodnotiaca správa (v strede a na konci obdobia platnosti PHSR), v ktorých budú uvedené závery monitorovania, resp. hodnotenia a odporúčania na ďalšie obdobie. So správami budú oboznámení poslanci obecného zastupiteľstva a verejnosť.

Monitorovanie poskytne informácie o realizácii aktivít a projektov formou merateľných ukazovateľov. Monitorovanie bude slúžiť ako podklad pre hodnotenie PHSR.

Hodnotenie PHSR sa vykonáva na úrovni plnenia cieľov, to znamená, že sledujeme ukazovatele účinkov (dopadov). Toto hodnotenie bude realizované v roku 2021, po ukončení platnosti PHSR. Zároveň sa bude realizovať aj v polovici obdobia platnosti PHSR (v r. 2018) a bude spojené so zisťovaním, či a ako sa zmenila spoločenská a ekonomická situácia a podľa potreby bude možné urobiť revíziu PHSR.

Hodnotenie poskytne informácie o vplyve realizovaných opatrení na obec a bude podkladom na aktualizáciu PHSR zohľadňujúc prebiehajúce zmeny. V prípade potreby hodnotenie PHSR bude možné realizovať na základe rozhodnutia kompetentných orgánov.

Akčný plán na rok 2016

Akčný plán obsahuje aktivity, ktorých realizácia, alebo jej začiatok, je naplánovaná na rok 2016. Pre zabezpečenie realizácie by mal byť akčný plán v súlade s rozpočtom obce.

Cieľ 1 Zníženie nezamestnanosti

Opatrenie 1.1: Podpora rozvoja cestovného ruchu Aktivity	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií (v €)	Zdroj financií
Aktivita 1.1.1: Workshop so súčasnými a potenciálnymi podnikateľmi v cestovnom ruchu o možnostiach rozvoja služieb	2016	Obec	Majitelia zariadení v obci	1000	OcÚ
Aktivita 1.1.2: Podpora rozšírenia reštauračných služieb – propagácia služieb	2016	Obec	Majitelia zariadení v obci	500	OcÚ
Aktivita 1.1.3: Podpora rozšírenia ubytovacích služieb – propagácia služieb na stránke OcÚ	2016	Obec	Majitelia zariadení v obci	500	OcÚ
Aktivita 1.1.4: Vytvorenie atrakcie pre turistov - napr. údržba meandrov, medokýša a prameňov, mliekárňu a jej produkty	2016	Obec	SPDP Lúžňan	1 000	OcÚ

Opatrenie 1.2: Podpora rozvoja poľnohospodárstva Aktivity	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií (v €)	Zdroj financií
Aktivita 1.2.1: Workshop so súčasnými a potenciálnymi poľnohospodármi o možnostiach rozvoja	2016	OcÚ	SPDP Lúžňan	500	OcÚ

Cieľ 2 Dobudovanie občianskej a dopravnej infraštruktúry

Opatrenie 2.1: Dobudovanie občianskej infraštruktúry Aktivity	Obdobie realizácie	Zodp. inštitúcia	Partner/i	Výška financií (v €)	Zdroj financií
Aktivita 2.1.1: Rekonštrukcia budovy Obecného úradu	2016	OcÚ	-	64 000	OcÚ + vonk. zdroje
Aktivita 2.1.2: Zateplenie obvodového plášťa telocvične	2016	OcÚ	-	177 000	OcÚ + štát

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Lúžna na roky 2016 – 2020

Aktivita 2.1.3: Vybudovanie kamerového systému pri vyššej škole	2016	OcÚ	-	8 000	OcÚ
Aktivita 2.1.4: Výstavba novej zvonice na cintoríne VK	2016	OcÚ	-	5 000	OcÚ
Aktivita 2.1.5: Vybudovanie športoviska	2016-2017	OcÚ	-	7 000	EU+ŠR+ OcÚ
Aktivita 2.1.6: Rekonštrukcia šatní pre telovýchovnú jednotu	2016 - 2017	OcÚ	TJ - OŠK	60 000	OcÚ + vonk. zdroje
Aktivita 2.1.7: Zberný dvor a kompostovisko s vybavením	2016 - 2018	OcÚ	-	120 000	EÚ + ŠR
<i>Vybudovaný zberný dvor a kompostovisko s vybavením</i>					

Opatrenie 2.2: Dobudovanie dopravnej infraštruktúry Aktivity	Obdobie realizácie	Zodp. inštitúcia	Partner/i	Výška financií (v €)	Zdroj financií
Aktivita 2.2.1: Výkup pozemkov pod miestne komunikácie a výstavba mostov	2016 - 2017	OcÚ	-	10 000	OcÚ + vonk. zdroje

Časť 5 - FINANČNÁ ČASŤ

Finančná časť obsahuje plán finančného zabezpečenia jednotlivých opatrení a aktivít.

Financovanie PHSR a akčného plánu bude viaczdrojové. Bude sa opierať o rozpočet obce, finančné zdroje partnerov, zdroje EÚ, súkromné a ďalšie zdroje.

Možnosti financovania

Podľa § 4 zákona č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja sa regionálny rozvoj financuje z viacerých zdrojov:

- a) zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev,
- b) zo štátnych účelových fondov,
- c) z rozpočtov vyšších územných celkov,
- d) z rozpočtov obcí,
- e) z prostriedkov fyzických osôb,
- f) z prostriedkov právnických osôb,
- g) z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,
- h) z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi,
- i) z iných prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis.

Doplňkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z fondov EÚ. Ich využitie na financovanie jednotlivých projektov je možné stanoviť iba indikatívne. V programovom období do roku 2020 budú možnosti financovania Programu rozvoja obce tvorené vlastnými zdrojmi podľa stavu rozpočtu obce, externými zdrojmi od štátu, v menšej miere aj prostredníctvom rôznych donorských a sponzorských zdrojov.

Indikatívny finančný plán

Indikatívny finančný plán sumarizuje výšku financií potrebnú na realizáciu jednotlivých aktivít plánovaných v PHSR (Tab. 28).

Tab. 28 Indikativny rozpočet Programu rozvoja obce v €

Cieľ	Rok						Spolu
	2016	2017	2016-2017	2016 - 2018	2018	2020	
1	3 500	20 000	-	-	-	2 000	25 500
2	254 000	-	77 000	120 000	2 550 000	207 000	3 208 000
Spolu	257 500	20 000	77 000	120 000	2 550 000	209 000	3 233 500

Prehľad plánu viaczdrojového financovania

Plán viaczdrojového financovania je prehľadom zamýšľaného zapojenia sociálno-ekonomických partnerov v území do realizácie Programu rozvoja obce. Tabuľka v členení podľa zdrojov financovania bola zostavená na základe predpokladaných nákladov na realizáciu projektov uvedených v programovej časti PHSR.

Tab. 29 Viaczdrojové financovanie Programu rozvoja obce (v €)

Cieľ 1	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
Opatrenie 1.1	25 000	-	20 000	-	5 000	25 000	-
Opatrenie 1.2	500	-	-	-	500	500	-
Spolu	25 000	-	20 000	-	5 500	25 500	-

Cieľ 2	Celkové náklady	Verejné zdroje					Zdroje iných obcí
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
Opatrenie 2.1	2 895 000	1 800 000	961 000	-	134 000	2 895 000	-
Opatrenie 2.2	317 000	80 000	95 000	-	132 000	307 000	10 000
Spolu	3 212 000	1 880 000	1 056 000	-	266 000	3 202 000	10 000

Príloha 1

Ex-post hodnotenie realizácie PHSR za minulé obdobie

Názov investície - projektu	Číslo a názov aktivity	Klasifikácia investície (stavby) - triedy	Rok začatia	Cena podľa vykonávacieho projektu		Objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov			
			Rok dokončenia	Celkom	Z toho stavebná časť	Rok	Objem fin. prostriedkov	Z toho verejné investície	Štátny rozpočet	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Rozpočet EÚ
Zníženie energetickej náročnosti, dostavba telocvične a modernizácia vybavenia ZŠ s MŠ Liptovská Lúžna	1.1 Infraštruktúra vzdelávania	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	2009	466 230,59	407 149,84	2009	138 355,16	138 355,16	17 058,52	6 917,75		114 378,89
						2010	83 781,38	83 781,38	8 378,15	4 189,07		71 214,16
			2011			2011	244 094,05	244 094,05	18 829,93	34 592,28		190 671,84
Dostavba telocvične ZŠ s MŠ Liptovská Lúžna	1.1 Infraštruktúra vzdelávania	1265 - Budovy na šport	2009	166 000,00	166 000,00	2009						

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Lúžna na roky 2016 – 2020

						2010	79 675,43	79 675,43			79 675,43	
			2010			2011	86 324,57	86 324,57			86 324,57	
Rekonštrukcia a modernizácia Hasičskej stanice Liptovská Lúžna	4.2 Infraštruktúra nekomerčných záchranných služieb	1274 - Ostatné budovy, i.n.	2010	377 293,05	377 293,05	2010	87 058,79	87 058,79	8 705,89	4 352,94		73 999,96
			2011			2011	93 881,92	93 881,92	9 388,18	4 694,11		79 799,63
			2011			2012	196 352,34	196 352,34	5 402,06	145 035,63		45 914,95
Rekonštrukcia kotolní a vykurovacieho systému v obci Liptovská Lúžna na biomasu	3. Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy	1220 - Budovy pre administratívu	2011	2 140 633,79	2 001 925,79	2011	916 910,58	916 910,58	17 101,06	48 258,45		851 551,07
			2012			2012	1 223 723,21	1 223 723,21	196 912,56	59 245,86		967 564,79
			2012									
Zberný dvor		2420 - Ostatné	2013	170 175,82	119 443,70	2013	83513,25	83513,25		11 513,27	71999,98	

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Liptovská Lúžna na roky 2016 – 2020

		inžinierske stavby, i.n.	2014			2014	86662,57	86662,57		10004,57	76658,00	
Rekonštrukcia verejného osvetlenia obce Liptovská Lúžna	2. Energetika	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	2015	249 850,00	150 722,39	2015	prebieha					

Príloha 2

Problémové analýzy obce

Problémová analýza je výsledkom práce pracovnej skupiny obce Liptovská Lúžna pre tvorbu Programu rozvoja obce na roky 2015-2020. V tejto etape boli identifikované najväčšie problémy, ktoré z hľadiska ďalšieho rozvoja v súčasnosti obec má. Pre každý problém bol následne vytvorený strom problémov, v ktorom boli pomenované príčiny a následky každého problému.

V obci Liptovská Lúžna boli pomenované tieto problémy. Uvádzame ich v poradí podľa dôležitosti, ako ju určila pracovná skupina obce:

1. Chýba využitie poľnohospodárskeho potenciálu obce,
2. Nemožnosť získavať financie na budovanie a rekonštrukciu,
3. Chýbajúce zariadenie pre seniorov,
4. Obmedzené služby pre obyvateľov aj turistov.

Nižšie uvádzame stromy problémov, v ktorých je vždy problém uvedený v strede tabuľky, v hornej časti tabuľky sú následky, aké má neriešenie problému na obec a v dolnej časti tabuľky sú príčiny problému.

Stromy problémov

NÁSLEDKY:
Slabá ponuka poľnohospodárskej výroby
Vyššia nezamestnanosť v obci
Problém: Chýba využitie poľnohospodárskeho potenciálu obce
PRÍČINY:
Nerozširujúce sa nevznikajúce nové farmy
Chýba finančná podpora od štátu pre farmárov

NÁSLEDKY:	
Nemožnosť budovať a rekonštruovať miestne chodníky, komunikácie, športoviská, rekreačné centrum	
Problém: Nemožnosť získavať financie na budovanie a rekonštrukciu	
PRÍČINY:	
Majetkovo nevysporiadané pozemky a stavby	
Veľká rozdrobenosť pozemkov	
Neukončená ROEP	

NÁSLEDKY	
Nižšia kvalita života v starobe	
Problém: Chýbajúce zariadenia pre seniorov	
PRÍČINY	
Veľké investičné náklady na vybudovanie zariadenia	

NÁSLEDKY	
Slabý rozvoj cestovného ruchu	
Problém: Obmedzené služby pre obyvateľov aj turistov	
PRÍČINY	
Obmedzené služby pre pobyt turistov	Chýbajúce reštauračné zariadenia, občerstvenie
Málo klientov	Málo klientov
Vysoké náklady na zariadenie	Vysoké náklady na zariadenie